

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Anne Õunapuu
Julianus Inkasso OÜ
anne.ounapuu@julianus.ee

Teie 26.05.2025
Meie 17.06.2025 nr 15-1/4541-2

Vastus selgitustaotlusele

Lugupeetud Anne Õunapuu

Esitasite Justiits- ja Digiministeeriumile (edaspidi ministeerium) selgitustaotluse täitemenetluse seadustiku (TMS) § 47¹ lõike 2 kohaldamise kohta. Küsite, kuidas tuleks nimetatud sätet rakendada olukorras, kus kohtutäitur on ametist vabastatud ning tema menetluses olnud (rohkem kui kolm aastat kestnud) toimikud antakse üle teisele kohtutäiturile. Alljärgnevalt esitame vastava selgituse.

1. TMS § 47¹ lõike 2 redaktsioon, mis jõustus 9. jaanuaril 2018, loodi eesmärgiga võimaldada sissenõudjal väiksemate kuludega (võrreldes lõikes 1 sätestatuga) anda lootusetuks või perspektiivituks osutunud nõude menetlus üle teisele sama piirkonna kohtutäiturile. 19. aprillil 2021 jõustunud redaktsioon muudab regulatsiooni sissenõudjale veelgi soodsamaks. Muudatuse seletuskirjas täpsustati, et selle kaudu tagatakse parem võimalus vahetada kohtutäiturit, kelle tööga sissenõudja ei ole rahul (nt info puudumine, tegevusetus jm).

Seega seadusandja tahte kohaselt on TMS § 47¹ lõike 2 kohaldamise eelduseks mitte üksnes kolme aasta möödumine, vaid ka asjaolu, et senine täitemenetlus ei ole olnud tulemuslik ning sissenõudjal on põhjendatud etteheited kohtutäituri tööle. Kuigi need lisatingimused ei ole sättes sõnaselgelt sätestatud, tuleb neid normi tõlgendamisel arvestada.

2. Lisaks tuleb silmas pidada, et kõnealune regulatsioon on olnud mõeldud eelkõige üksikute menetluste üleandmiseks. 19. aprillil 2021 jõustunud redaktsiooni koostamisel lähtuti eeldusest, et lihtsustatud üleandmise korda ei kasutata kergekäeliselt ega massiliselt. Sellest tulenevalt võib järeldada, et kehtivas sõnastuses ei pruugi regulatsioon olla ülimal määral sobilik nn "nõuete portfelli" lausalise üleviimise jaoks ühelt kohtutäiturilt teisele.

3. Eeltoodust lähtudes on ministeeriumi hinnangul TMS § 47¹ lõike 2 kohaldamise eelduseks kaks tingimust:

- kohtutäitur on konkreetset nõuet vähemalt kolm aastat vähese eduga menetlenud, **ja**
- sissenõudjal on põhjendatud etteheited senise kohtutäituri tööle.

Seega tuleb asuda seisukohale, et olukorras, kus sissenõudja soovib anda menetluse üle kohtutäiturile, kes on need asjad vahetult enne saanud ametist lahkunud kohtutäiturilt, ei pruugi eeltoodud eeldused olla täidetud. Eelkõige ei ole täidetud esimene formaalne tingimus: uus kohtutäitur ei ole nõuet avalduse esitamise hetkeks menetlenud vähemalt kolm aastat.

Kokkuvõtvalt leiame, et kui sissenõudja nõudeid menetlenud kohtutäitur vabastatakse ametist ning täiteasjad antakse üle uuele kohtutäiturile, hakkab TMS § 47¹ lõikes 2 sätestatud tähtaeg kulgema uuesti.

Siinkohal juhime tähelepanu ka asjaolule, et ministeeriumi õiguslane selgitus ei tähenda seaduse ainuõige tõlgenduse kehtestamist ja see ei ole ühelegi isikule täitmiseks kohustuslik.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Aleksandr Logussov
nõunik

Aleksandr Logussov
Aleksandr.Logussov@justdigi.ee